

## Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1990-1991

21 MARS 1991

### REVISION DE LA CONSTITUTION

#### Révision de l'article 56 de la Constitution

#### RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION  
DE REVISION DE LA CONSTITUTION,  
DES REFORMES INSTITUTIONNELLES ET  
DU REGLEMENT DES CONFLITS (1)

PAR  
M. MAYEUR

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission a examiné le texte transmis par le Sénat au cours de ses réunions des 5 février et 12 mars 1991.

\*  
\* \*

#### Le texte transmis par le Sénat a été examiné en réunion publique de Commission.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Nothomb.

## A. — Titulaires :

C.V.P. MM. Bourgeois, Breyne, Hermans, Moors, Uytendaele, Van Rompuy.  
P.S. MM. Charlier (G.), De Raet, Eerdeken, Happart, Motard, Mme Onkelinx.  
S.P. MM. Chevalier, Lisabeth, Vandenbroucke, Van der Maelen.  
P.V.V. MM. Cortois, Denys, Mme Neyts-Uyttebroeck.  
P.R.L. MM. Ducarme, Gol, Michel (L.).  
P.S.C. MM. Antoine, Gehlen.  
V.U. MM. Candries, Coveliers.

Ecolo/ M. Simons.  
Agalev

## B. — Suppléants :

MM. Ansoms, Bosmans (F.), Bosmans (J.), Dhoore, Mme Merckx-Van Goey, MM. Van Parys, Van Peel.  
MM. Biefnot, Donfut, Féaux, Mayeur, Tomas. N., N.  
M. Dielens, Mme Duroi-Vanhelmont, MM. Hancké, Vanvelthoven, Willockx.  
MM. Beysen, De Croo, Flamant, Verhofstadt.  
MM. De Decker, Draps, Knoops, Kubla.  
MM. Laurent, Lebrun, Michel (J.).  
MM. Anciaux, Van Grembergen, Vanhorenbeek.  
M. Geysels, Mme Vogels.

Voir :

10 / 56 - 1435 - 90 / 91 :

— N° 1 : Texte transmis par le Sénat.

## Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1990-1991

21 MAART 1991

### HERZIENING VAN DE GRONDWET

#### Herziening van artikel 56 van de Grondwet

#### VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE  
HERZIENING VAN DE GRONDWET, VOOR  
DE INSTITUTIONELE HERVORMINGEN EN  
VOOR DE REGELING VAN CONFLICTEN (1)

UITGEBRACHT DOOR  
DE HEER MAYEUR

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie heeft de door de Senaat overgezonden tekst tijdens haar vergaderingen van 5 februari en 12 maart 1991 besproken.

\*  
\* \*

#### Deze door de Senaat overgezonden tekst werd besproken in openbare commissievergadering.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Nothomb.

## A. — Vaste leden :

C.V.P. HH. Bourgeois, Breyne, Hermans, Moors, Uytendaele, Van Rompuy.  
P.S. HH. Charlier (G.), De Raet, Eerdeken, Happart, Motard, Mevr. Onkelinx.  
S.P. HH. Chevalier, Lisabeth, Vandenbroucke, Van der Maelen.  
P.V.V. HH. Cortois, Denys, Mevr. Neyts-Uyttebroeck.  
P.R.L. HH. Ducarme, Gol, Michel (L.).  
P.S.C. HH. Antoine, Gehlen.  
V.U. HH. Candries, Coveliers.

Ecolo/ H. Simons.  
Agalev

## B. — Plaatsvervangers :

HH. Ansoms, Bosmans (F.), Bosmans (J.), Dhoore, Mevr. Merckx-Van Goey, HH. Van Parys, Van Peel.  
HH. Biefnot, Donfut, Féaux, Mayeur, Tomas. N., N.  
H. Dielens, Mevr. Duroi-Vanhelmont, HH. Hancké, Vanvelthoven, Willockx.  
HH. Beysen, De Croo, Flamant, Verhofstadt.  
HH. De Decker, Draps, Knoops, Kubla.  
HH. Laurent, Lebrun, Michel (J.).  
HH. Anciaux, Van Grembergen, Vanhorenbeek.  
H. Geysels, Mevr. Vogels.

Zie :

10 / 56 - 1435 - 90 / 91 /

— N° 1 : Tekst overgezonden door de Senaat.

*Le Secrétaire d'Etat aux Réformes institutionnelles* déclare que le texte transmis vise à assouplir la condition de nationalité pour pouvoir être élu sénateur en retenant uniquement la qualité de belge.

Cette modification est la conséquence de la suppression de la distinction entre la grande naturalisation et la naturalisation ordinaire.

Il y a lieu dès lors de se référer au rapport concernant la révision de l'article 5 ainsi que des articles 50 et 86 de la Constitution, pour l'examen de la suppression de cette distinction (Doc. n° 10/5-942/2-89/90).

\*  
\* \*

*Le Président* rappelle que ce texte pose le problème de savoir si un même article de la Constitution peut faire l'objet de plusieurs modifications consécutives au cours d'une même législature.

Lors de l'examen des articles 5, 50 et 86 de la Constitution, la commission de la Chambre n'a pas estimé souhaitable de modifier également l'article 56 pour deux raisons :

— une modification des conditions pour être élu sénateur risquait d'hypothéquer la réalisation de la troisième phase étant donné que, selon certains membres et selon le Secrétaire d'Etat aux Réformes institutionnelles, une telle révision exclurait toute modification ultérieure;

— la révision de l'article 5 de la Constitution entraîne une modification implicite de l'article 56.

*Le Secrétaire d'Etat aux Réformes institutionnelles* communique que la commission de la révision de la constitution et des réformes institutionnelles du Sénat a, quant à elle, émis un avis contraire. Elle a en effet estimé qu'il ne fallait pas attendre la réalisation de la troisième phase pour modifier cet article.

Il ajoute, par ailleurs, que cette commission s'est ralliée à la position adoptée en 1980 par le Sénat, à savoir que si un même article pouvait faire l'objet de plusieurs modifications consécutives au cours d'une même législature, ces modifications devaient porter sur des règles différentes de l'article (voir Doc. Sénat, S.E. 1979, n° 100-28, p. 23, et Annales Sénat du 27 juin 1980, p. 2063 à 2065; voir également VELU J., *Droit public*, Bruylant, Bruxelles, 1986, p. 174-175).

S'il y a unanimité au sein de la commission pour admettre la position du Sénat, *votre rapporteur* et *M. Van der Maelen* se demandent néanmoins si plusieurs modifications d'une même disposition sont possibles. En d'autres termes, l'article 56, 1°, pourra-t-il encore être modifié au cours de cette législature?

*Le Secrétaire d'Etat aux Réformes institutionnelles* reconnaît qu'aucune réponse n'a été donnée sur ce point au Sénat. La question reste dès lors ouverte.

\*  
\* \*

*De Staatssecretaris voor Institutionele Hervormingen* verklaart dat de overgezonden tekst de nationaliteitsvoorwaarde om tot lid van de Senaat te kunnen worden verkozen zodanig wil versoepelen dat alleen nog de hoedanigheid van Belg wordt vereist.

Die wijziging vloeit voort uit de opheffing van het onderscheid tussen de grote naturalisatie en de gewone naturalisatie.

In verband met de opheffing van dat onderscheid wordt naar het verslag over de herziening van artikel 5, alsmede van de artikelen 50 en 86 van de Grondwet (Stuk n° 10/5 - 942/2 - 89/90) verwezen.

\*  
\* \*

*De Voorzitter* brengt in herinnering dat met die tekst de vraag rijst of een zelfde artikel van de Grondwet tijdens een zelfde zittingsperiode meer dan eens kan worden gewijzigd.

Bij de bespreking van de artikelen 5, 50 en 86 van de Grondwet achtte de Kamercommissie het niet wenselijk ook artikel 56 te wijzigen, en wel om twee redenen :

— een wijziging van de voorwaarden om tot senator te kunnen worden verkozen kan een belemmering vormen voor de uitvoering van de derde fase; sommige leden en ook de Staatssecretaris voor Institutionele Hervormingen menen immers dat deze wijziging elke latere herziening onmogelijk zou maken;

— als artikel 5 van de Grondwet wordt herzien, wordt ook artikel 56 impliciet gewijzigd.

*De Staatssecretaris voor Institutionele Hervormingen* deelt mee dat de Commissie voor de Herziening van de Grondwet en de hervorming der instellingen van de Senaat een tegenovergesteld advies heeft uitgebracht. Zij was van mening dat men de derde fase niet hoefde af te wachten om dat artikel te wijzigen.

Hij voegt er nog aan toe dat die commissie zich heeft aangesloten bij het in 1980 door de Senaat ingenomen standpunt dat een zelfde artikel in de loop van een zelfde zittingsperiode verschillende keren kan worden gewijzigd, voor zover de wijzigingen betrekking hebben op verschillende, in dat artikel vervatte, regels (zie Stuk Senaat, BZ 1979, n° 100-28, blz. 23 en Handelingen Senaat, 27 juni 1980, blz. 2063 tot 2065; zie ook VELU J., *Droit public*, Bruylant, Brussel, 1986, blz. 174-175).

Ook al kon iedereen in de Commissie zich bij dat standpunt van de Senaat aansluiten, *uw Rapporteur* en *de heer Van der Maelen* vragen zich toch af of een zelfde bepaling inderdaad verschillende keren kan worden gewijzigd; of met andere woorden artikel 56, 1°, tijdens deze zittingsperiode nog eens kan worden herzien?

*De Staatssecretaris voor Institutionele Hervormingen* geeft toe dat de Senaat daarop geen antwoord heeft gegeven. Het blijft dan ook een open vraag.

\*  
\* \*

L'article unique de cette proposition est adopté à l'unanimité.

*Le Rapporteur,*

Y. MAYEUR

*Le Président,*

Ch.-F. NOTHOMB

Het enig artikel van het voorstel wordt eenparig aangenomen.

*De Rapporteur,*

Y. MAYEUR

*De Voorzitter,*

Ch.-F. NOTHOMB

---